

Mishpatim

Source Sheet by Chaim Kanterovitz

1. Exodus 24:1-8

(1) Then He said to Moses, "Come up to the LORD, with Aaron, Nadab and Abihu, and seventy elders of Israel, and bow low from afar. (2) Moses alone shall come near the LORD; but the others shall not come near, nor shall the people come up with him." (3) Moses went and repeated to the people all the commands of the LORD and all the rules; and all the people answered with one voice, saying, "All the things that the LORD has commanded we will do!" (4) Moses then wrote down all the commands of the LORD. Early in the morning, he set up an altar at the foot of the mountain, with twelve pillars for the twelve tribes of Israel. (5) He designated some young men among the Israelites, and they offered burnt offerings and sacrificed bulls as offerings of well-being to the LORD. (6) Moses took one part of the blood and put it in basins, and the other part of the blood he dashed against the altar. (7) Then he took the record of the covenant and read it aloud to the people. And they said, "All that the LORD has spoken we will faithfully do!" (8) Moses took the blood and dashed it on the people and said, "This is the blood of the covenant that the LORD now makes with you concerning all these commands."

2. Rashi on Exodus 24:1:1-3:1

(1) AND UNTO MOSES HE SAID — This section was spoken before the Ten Commandments were given (l. e. אמר is the pluperfect); it was the fourth of Sivan when "Come up" was said to him (Shabbat 88a). (1) AND MOSES ALONE SHALL STEP NEAR unto the thick darkness (cf. Exodus 20:18). (1) AND MOSES CAME AND RELATED TO THE PEOPLE — on that same day (the 4th of Sivan).

3. Rashi on Exodus 24:6:1-7:1

(6) AND MOSES TOOK THE HALF OF THE BLOOD — Who divided it into halves? An angel came down and divided it (Leviticus Rabbah 6:5). (7) IN BASONS — There were two basins, one for holding the half of the blood of the burnt offering and the other for holding the half of the blood of the peace offerings, in order to sprinkle it (both bloods) on the people. From here have our Rabbis inferred (Keritot 9a) that our ancestors entered into the covenant with God by means of circumcision, immersion and sprinkling of blood — and although immersion is not mentioned in this paragraph it must have taken place, for no sprinkling is effective without immersion preceding it (cf. Tosafot Yevamot 46b ד"ה טבילה והניח חסד בלו טבילה). (1) THE BOOK OF THE COVENANT — the book which we have said contained the part of the Torah from בראשית till the "Giving of

שמות כ"ד:א'-ח'

(א) ואלימשה אמר עלה אלייך אתה ואהרן וגב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל והשתחויתם מרחוק: (ב) ונגש משה לבדו אלייך וקהם לא יגשו וקהם לא ישלו עמו: (ג) ויבא משה ויספר לעם את כל-דברי ייך ואת כל-המשפטים ויענו כליהם קול אחד ויאמרו כל-הדברים אשר-דבר ייך נעשה: (ד) ויקחב משה את כל-דברי ייך וישבם בספר ויבן מזבח תמת הקה ושתיים עשרה מצבה לשנים עשר שבטי ישראל: (ה) וישלח את-נערי בני ישראל וישלו עלות ויזבחו וקחם שלמים לייך קורים: (ו) ויקח משה חצי הדם וישם באגנות וחצי הדם נרק עליהמזבח: (ז) ויקח חצי הקריית ויקרא באגני העם ויאמרו כל אשר-דבר ייך נעשה ונשמע: (ח) ויקח משה את-הדם ויניק עליהעם ויאמר הנה דם-הברית אשר כרת ייך עמכם על כל-הדברים האלה:

רש"י על שמות כ"ד:א'-ג:א'

(א) ואל משה אמר. פרשה זו נאמרה קודם עשירת הדברות, כדי בסנו נאמרה לו עלה (שבת פ"ח): (א) ונגש משה לבדו. אל הקרקל: (א) ויבא משה ויספר לעם. בו כיום:

רש"י על שמות כ"ד:ו:א'-ז:א'

(ו) ויקח משה את חצי הדם. מי חלקו? מלאך בא וחלקו (ויקרא רבה ו'): (ז) באגנות. שתי אגנות, אחד לחצי דם עלה ואחד לחצי דם שלמים להזות אותם על העם. ומכאן למדו רבותינו שנקנסו אבותינו לקרית במילה וטבילה והנזאת דמים, שאין הנזאה בלא טבילה (כריתות ט'): (א) ספר הברית. מבראשית ועד מסן תורה ומצות שונצטו במקרה:

רמב"ן על שמות כ"ד:א':א'

(א) ואל משה אמר וגו' פרישה זו קודם עשרת הדברות בארבעה בסיון נאמרה לו, לשון רש"י. ויאמר ה' אל משה עלה אלי ההרה והיה שם (להלן פסוק יב), לאחר מתן תורה נאמר לו כן גם אלו דבריו ז"ל. ואין הפרשיות באות כסדרן ולא כמשמען כלל. ועוד כתיב (להלן בפסוק ג) ויבא משה ויספר לעם את כל דברי ה' ואת כל המשפטים, שהם המשפטים האלה הכתובים למעלה, שאמר בהם (לעיל כא א) ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם, כי איננו נסוך שיהיה על המשפטים שנוצטוו בני נח ושנאמרו להם כמרה שכבר שמעו וידעו אותם. ולא יאמר 'ויספר' אלא בחדשות אשר יגיד (בראשית כד טו):

וכבר היטיב לראות ר"א שפירש הענין כסדרו, ואמר כי עד הגה (מלעיל כ כב עד כג לג) ספר הברית והנה הפרשיות כלן באות כהוגן, כי אחר מתן תורה מיד בו ביום אמר השם אל משה כה תאמר אל בני ישראל אתם ראייתם כי מן השמים דברתי עמכם (לעיל כ כד), והתחיל לחזור ולהזכיר על ע"ז לא תעשוני אתי (שם כ כג), וצוה אותו ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם, וכל המצות הבאות אחרי כן, והשלים באזהרת הע"ז שימצאו בארץ ובעובדיה (לעיל כג לב לג) ואמר לו אחרי צוותך זה להם, עלה אל ה' אתה ואהרן. והזכירה הפרישה כי משה עשה כמצות ה', ובא אל המחנה ויספר לעם את כל דברי ה', (פסוק ג) כאשר צוה אותו כה תאמר אל בני ישראל וגו' (לעיל כ טו), ואת כל המשפטים כאשר צוה ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם (לעיל כא א), וקבלו הכל בשמחה ואמרו כל אשר דבר ה' נעשה. והטעם, כל הדברים האלה אשר דבר לך השם נעשה, כי מאמינים אנחנו בדבריך, כמו שספר במשנה תורה (דברים ה כד) ואת תדבר אלינו את כל אשר ידבר ה' אלהינו אליך ושמענו ועשינו. ואז כתבם משה (פסוק ד):

והנה משה כתב ביום ההוא בספר כל מה שנוצטווה, חקים ומשפטים ותורות, והשכים בבקר ממחרת והיום ההוא לכרות להם ברית על הכל, ובנה המזבח (פסוק ד), וזבח הזבחים (פסוק ה), ונתן חצי הדם על מזבח ה' וחצי הדם שם באגנות (פסוק ו), ולקח הספר שכתב מאמש וקראו באזניהם, וקבלו עליהם עוד לבא בברית עמו, ואמרו (פסוק ז) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע אליך, מכל אשר תצוה מאתו ית' ואז זרק עליהם חצי הדם (פסוק ח), כי זאת אות הברית לבא השנים בחלקים שוים: ואחרי שהשלים מעשיו עמהם הוצרך למלאות דבר ה'" שאמר לו ה' עלה אתה ואהרן וגו' וזהו שאמר (בפסוק ט) ויעל משה ואהרן נדב ואביהוא וגו'. ועשה עוד מה שצוה (בפסוק ב) ונגש לבדו אל ה', והוא שאמר (בפסוק יח) ויבא משה בתוך הענן ויאמר. והנה מעשה הברית ביום המחרת למתן תורה, ובו היתה העליה שעלה משה אל ההר (פסוק יג), וממנה נתעכב שם ארבעים יום. והוא שפירש הכתוב (פסוק טז) ויקרא אל משה ביום השביעי וגו', ונאמר (פסוק יח) ויבא משה בתוך הענן. וכל זה מתוקן ומבואר:

וראיתי במכילתא (לעיל יט י) שנחלקו בדבר, יש שאמרו שהיה קודם מתן תורה בחמישי, ואמר להם הרי אתם קשורים תפוסים ועטובים מחר באו וקבלו עליכם את כל המצות ורבי יוסי בר' יהודה אמר בו ביום נעשו כל המעשים, כלומר בו ביום לאחר מתן תורה נעשו המעשים של סיפור העם וכתובת ספר הברית, הכל כמו שפירשונו. ולזה שומעין שאמר כהלכה:

